

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLONYA

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " 50 kr.
 Negyedévre . . . 2 " 20 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " 10 kr.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Iure nyomdájában**, azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos petitor s krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelent hirdetéseknek leengedés történik. Helyezési minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyedül a kiadói irodában vetettek fel. Az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalba, a lap szerkesztéséhez tartozó költségeknek a szerkesztési irodába czímezendők.
 nagyjujtoza Jóna-ház 1704. szám alatt

Hogy állunk?

Debreczen, okt. 23.

Alig mulik el nap, hogy valami hír ne érkezzék az osztrák-magyar német szövetségről. Salisbury manchesteri beszédét a „Köln. Zeitung“ újabb közleményei követik. E szövetségről beszél az egész európai sajtó. Bizonyosnak állítják, hogy az írásba foglalt szövetséget már alásírta a két uralkodó. Mi igaz mindebből? Nem tudjuk. Az efféléket sehol sem szokták kiharangozni. Angolországban, az alkotmányosság mint-államában sem terjesztik az ily dolgokat parlamenti tárgyalás elé, fontos érdekek követelvénye gyakran a titoktartást vagy legalább gátol szolgálva a nyílt bevallásnak. Annyi azonban tagadhatlan, hogy akár aláíratták már az a szövetség, akár nem, oly nyíltan történtek annak előzményei, hogy a közvéleménynek bő alkalma jutott kifejezni nézeteit.

E nézetek megegyeztek mind abban, hogy a baráti kezét, melyet Bismarck nyújt a muszka ellen, el kell fogadni. A szélső bal állambölcseinek sem volt kifogása ez ellen, csak azt nem akarták elhinni, hogy Németország a muszka ellen szövetségre Ausztria-Magyarországgal. Nos, most már semmi kétség abban, hogy e szövetség éle az északi medvé ellen irányul. A háromszász-szövetség sántikáló mankóját összetörve dobta oda a két szövetséges a harmadiknak. E hármias aliancenak célja az volt: békés uton, a barátság köteleivel paralizálni a muszka hagyományos politika terjeszkedő vágyait; most az új kettős szövetség a hatalom szavával fog annak gátat vetni.

Hogy Oroszország, mely csak nagy nehezen birt megküzdeni a törökkel, hamarjában kedvet kapjon harczra szállni az egyesült német és osztrák-magyar hadak ellen, az csak akkor volna lehető, ha a muszka birodalmat kormányzó államférfiak Szentpétervárt megőrültek volna. Az összehittőzást tehát monarchiánk és Oroszország közt egyáltalán nem bírjuk oly közelévének képzelnünk, mint Kossuth jóslja.

Igen ám, de a muszka szövetségünk főg a francziával, mondja Kossuth Lehet, hogy igaza van. Lehet, hogy a köztársasági kormány megbukik Franciaországban s a napoleoni eszmék kalandorai vagy a royalista eszelővők kerik kezökbe a hatalmat s hazájok szabadságának romjain elkezdi a revanche politikáját Németország ellen s kezét fognak, mint Kossuth mondja, az ördöggel is. Megszületik hát a franczia-muszka szövetség s kitor a háború. Nem hiszünk, de tegyük föl, hogy úgy lesz. A német el lévén foglalva a francziával, nem nyújthat nekünk segítséget a muszka ellen és akkor végünk van, mert a muszka földarabol, elnyel.

Kossuth kárhóztartja, hogy miért nem használták föl kormányférfiaink a kedvező alkalmat Plevnánál? Miért nem

siettünk akkor oda megverni a muszkát s miért nem vettük aztán mi a kezünkbe a Balkán félsziget keresztény népeinek felszabadítását? Hát valószínűleg azért, hogy a török nem igen köszönte volna meg nekünk az ilyen barátságot s akkor még telve lévén győzelmi reményekkel, ellentünk is fordíthatta volna ám a fegyvert és akkor ugyan fúrosán jártunk volna muszka és török közt. De a legfőbb, ami visszatartottatott, mindenki jól tudja, Németország volt, mely akkor még fenyegetőleg állt hátunk mögött s mely ma a kitörendő háború esetén szövetségesünk.

Hogy e helyzetben sokkal erősebbek vagyunk most, mint Plevnánál letünk volna, azt bizonyítani felesleges, annyira világos az. Miért fog hát most okvetlen elnyelni minket a muszka, ha háboruba keveredünk vele, mikor két év előtt oly csallhatatlan bizonyosnak kirtülte az egész ellenzék, hogy mi verjük meg a muszkát?

Mi nem látjuk mind ennek és magyarazatát, mint azt, hogy az ősz hazafi, kit sok fájdalmas csapás ért s kinek érzékeny szíve minden bajt, melylyel nemzete küzd, szászorta sőtébb szinben látja a távol ködében, kétségbeesett hazája jövője fölött. Ugyanaz a komor, reménytelen tépelődés szállta meg lelkét, mely Széchenyiét. Adja isten, hogy az a boru elszálljon szívéből s még megláthassa, tisztán, kétségbevonhatatlanul láthassa, hogy ez a nemzet nem halt meg, hanem új életre indul.

A képviselőház boszniai bizottsága letárgyalta a boszniai közigazgatásra vonatkozó törvényjavaslatot. — Az általános vitában Tisza miniszterelnök, Szilágyi Deszö, Beöthy Akos és Ivánka Imre vettek részt Szilágyi Deszö hosszabb indoklással a javaslat elvetését indítványozta. A többség azonban elfogadta a javaslatot a részletes tárgya alapján s utóbb elnyelt vita után, melyben Szilágyi Deszö, Beöthy Akos, Jókai Mór, Rácz Athanáz s Tisza Kálmán vettek részt, kevés változással részleteiben is elfogadottat a javaslat.

Matlekovits min. tanácsos és Mihályi miniszteri titkár Bécsbe utaztak, hogy a Németországgal megkötendő kereskedelmi szerződés tárgyaiban az osztrák kormánnyal az előtárgyalásokat megejtjék.

Felirati javaslatok a reichsráthi urakházában benyújtották már mind a többség, mind a kisebbség felirati javaslataikat. Mindkettő igen mérsékelt és alig tér el egymástól néhány nem lényeges pontban.

A VII. magyar jogász-gyűlés.

Bádapest, okt. 21.

(Második nap.)
 Szakosztályok ülései.
 A jogászgyűlés I-ő szakosztálya tegnapi ülésén az örökségi köteles rész képzete a vita tárgyát, melynek eredményét elfogadottat a Hoffman Pál indítványa, miszerint: köteles rész illesse első sorban a lemenőket, ezek nem léteben a felmenőket, s mind emezekkel, mind amazokkal szemben az elhunyt hitves társát. A szakosztályok elődójává Hoffman Pál választott meg.

A második szakosztályi ülésén, melynek

elnökévé Apáthy István választott, dr. Schnirer Gyula mint előadó a napirend első pontját t. i. a beérkezett dr Held és ifj. Neumann Sándor által szerkesztett véleményeket az iránt, vajjon az elsőbbségi kötvény birtokosainak jogai megvédésére szükséges-e a közös képviselőt és ha igen, mi módon szabályozandó? — behatóbban ismerteti és bírálja.

A harmadik szakosztályban Sárkány József elnök nyitotta meg az ülést. Az osztály a hatodik kérdést vette először tárgyalás alá: „Azon bünyyekbe, melyekben a rendes bíróságok ítélmi hivatalok, az elsőfokú bíróság ítélte ellen a ténykérdésben is hely adassék-e a főbíróságnak?”

E kérdés megvitatásában Körösy Sándor debr. jogtanár is részt vett.

Holnap tárgyalás alá kerül az V. kérdés: „Az ugynevezett amerikai párbaj, mely büntetőjogi minősítés alá soroltassék?”

Menyegző a bécsi burghan.

Tegnap folyó hó 21-én délután 2 órakor kérte meg Alfonzo király rendkívüli követe, Baylen herceg a Burghan elöb ő felségétől, mint az uralkodó ház fejétől, azután pedig Erzsébet főnővérét, a Krisztina főhercegnőt kezé a spanyol király számára hivatalosan. Ez ünneplés alkalmával ő felsége a spanyol követet a Burg nagy szertartás-teremben, körülveve a legfőbb udvari méltóságok s a cs. kir. gárdától — fogadta külön kihallgatáson, melyen a követ átnyújtotta meghatalmazó iratát. Azután az ünneplés megkezdés következett.

A követ kíséretét a vele jött nemes leventék kivül a bécsi-spanyol követség tagjai, számszerint nyolczan képezték. Maga a rendes spanyol követ, Conte gróf a szertartáson az udvari illemszabályok értelmében nem volt jelen.

A szertartás után Baylen hget a szomszéd diszterben Krisztina főnővér és ennek édes nyia fogadják. A herceg itt az előbbi nemes terjeszté a spanyol király kérését s mielőtt a főnővér kimondja beleegyezését, a követ lábaihoz teszi Alfonzo király ajándékait. Ezzel a leánykérő ünneplés véget ér.

Ma szerdán ő felsége a rendkívüli követ tiszteletére diszbedéket ad, melyen az uralkodó család részéről csak Albrecht főng lesz jelen.

Kossuthnál.

A „Pesti Napló“ szerkesztője s az Átkeneut társaság igazgatója Urváry L. ki Kossuth iratainak kiadás ügyében járt Baraconban, többi közt elmondja, hogy Kossuth igen sótnék látja a politikai helyzetet. Kossuth a monarchiánk s Oroszország közötti összehittőzést csak rövid idő kérdések tekintni. Ez összehittőzést, melyre nagy európai bonyodalmak adhatják meg a lökést, következményében dönthet a monarchia fenntartása lelett. A nemzetiség erősítése — ugymond — egyelőre föfeladatunk a várható vesztés szemben. Nemzet, mely fentartja egyrészt jellegét, nem vesztet el. Nézzé on a bolgárokat. Gibbon azt mondja róluk: A bolgár történet igen rövid. A történelem folyamában olykor önállóságra vergődtek, de önállóságuk mindig rövidbe volt, mint ama hosszú idő, mely alatt elnyomottak voltak. S ime, ma fel-támadt Bulgária.

(Hisz épen a nemzetiség erősítése a szabadelvű párt s Tisza Kálmán politikájának sarkköve.)

Szóba került a nevelés s a vallásfelekezeti közti péadás türelme Magyarországon. „Eroll ifjúságból én is mondhatok adatot — szolt Kossuth. — S-A-Uj helyen tanulom a piaristáknál. Vallási oktatásban alig része-

sültem s midőn a negyedik osztályt elvégeztem, piarista tanárom figyelmezteté atyámat a vallási oktatásra. A vidéken lakott egy kiváló hírből álló ev. lelkes. Piarista tanárom maga vezetett az ev. lelkészhez s így szolt hozzá: „Mi e fiut a tudományokra tanítjuk, te tanítsd az üdvösség útjára, testvérem Krisztusban! . . . S a piarista megcsókolta az ev. lelkészt.”

Kossuth mindig felvidult, ha ifjúságról s a 48 diki napokról szóhatott. Megmutatá mezejét, mely a 49 után tett utazásaiban az angolok és amerikaiak részéről nyert kitüntetések dícsőséges tárháza. Ágya mellett jobbról két fia s elhunyt leányának arcképe van, balról egy kis asztalkán édes anyjának és nejeinek arcképe. Ez arckép előtt kis bokréta. E bokréta virágait naponként Kossuth szedi s ő helyezi el a drága arcképek elé.

Külföld.

A török miniszterváltás különösen Angolországban keltett nagy megdöbbenést. Azt hírik, hogy a helyzet tisztázásáig Anglia képviselést a portánál ügyvivőre ruházzák. Az a hír is merül fel, hogy Angolország hajóhadit intézkedést fog tenni, biztosítandó magát az új helyzet netánai következményeivel szemben.

A montenegróiak megint fészkelődnek. Radonics a montenegrói agyúok tudatta a portával, hogy 15,000 montenegrói harcos készen áll Gu-nyine és Plava megszállására, ha a török hatóságok októ 27-kéig önkényt át nem adják ezt a területet.

Gorcsakoff herceg visszalép a külügyek vezetésétől. Lemondása már a legközelebbi idő alatt be fog következni. Végleges utóda Valjev miniszter lesz, ki Berlinből Baden-Badenen keresztül Livádiába érkezett. A trónörökösnek Gambettával hosszas beszélgetése volt Párisban.

Mervet elfoglalták a muszkák heves harcz után.

Bülow porosz államminiszter meghalt Frankfurtban.

Afganisztánban Jakub khán öt éves fiát fogják az angolok trónra ültetni. Kiskorúsága alatt az angol kormány fog öröködni Afganisztán közigazgatása fölött.

Iparosaink figyelmébe ajánljuk.

A nagyméltóságú cs. és kir. birodalmi hadügyminiszterium 1879. sept. 30-án 1632/13. oszt. szám alatti leirata mellett közölte az alant irt kereskedelmi és iparkamarával a cs. és kir. hadsereg részére megkivá tató felszerelési cikkeknek az általános ajánlati verseny-útján 1880. évre biztosítását célzó hirdetményt, erről az érdekeltek azon megjegyzéssel értesítettek, hogy a netalán vállalkozni óhajtok által a kellőleg felszerelt beléggel ellátott ajánlatok 1879 november 20 déli 12 óráig közvetlenül a nagyméltóságú cs. és kir. birodalmi miniszteriumnál nyújthatók be.

A szállítandó felszerelési cikkek iajstroma, valamint a szerződési tervezet részletei a kereskedelmi és iparkamara irodájában 9—12 délután 2—5 óráig naponként megtekinthetők. Debreczen 1879. október 21-én.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

A nagyméltóságú cs. és kir. birodalmi hadügyminiszterium, 1879. oct. 11-én 1651. sz. a. keit leirata kíséretében az alant irt kereskedelmi és iparkamarához leküldött hirdetésszerint, a cs. és kir. hadsereg részére megkivá tató borból, gyapottból és vászonból készült kény ruhá nyereszerszám és anyag szükségletét 1881. január 1-től továbbra is a magán ipar útján nagy vállalkozók illetőleg consortiumok által szándékoznak biztosítani, erről az érdekeltek azon megjegyzéssel értesítettek, hogy a vállalkozni óhajtok által a kellőleg felszerelt ajánlatok 1879 december

11-ig közvetlenül a cs. és kir. birodalmi hadügyminiszteriumnál Bécsben nyújthatók be. A vállalkozási szerződési tervezet részletei a kereskedelmi és iparkamara irodájában délelőtt 9—12 délután 2-től 5-óráig naponta megtekinthetők. Debreczen 1879. október 21-én. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Ha azonban a kaffert nagyon restnek és esetlennek rajzolják, nem kell szem elől érvésztünk, hogy előtte az a gondolat, általában bármily munkát végezzün, egészen új és multját tökéletesen feldöntö.

A munka ősi szokás szerint a nőket illeti, a férfiaké egyedül a hadviselés és a vesz-telég.

Azért igyeckék a férfi minél kevesebbet dolgozni és nincs olyan kaffer, a kinek eszébe jutna még csak kezét is meg mozgatni, ha egyszer elegendő pénze van, néhány asszony vásárlására, ezek aztán dolgoznak számára, úgy, hogy ő tellenül élheti világát.

Házi szolgálatra azonban könnyen szoktatották a fiatal kaffereket; hanem megértik a hollandai vagy angol szót.

Munka közben mindig szemmel kell tartani őket, mert nehezen jegyzik meg teendőiket, de különben barátságos, jó viselőtű, ragaszkodó emberek.

A cigányokat leszámítva, alig létezik nyugtalanabb, kóborabb nép a világon, mint a kafferek. Vándorszellemüknek engedve, térvázás nélkül hagyják ott a legkényelmesebb szolgálatot kész keresendő, a melyben talán jóval nehezebb munkát és rossz bánásmódot kell elviselniök.

Ritka esetben köti le őket jó bánásmód és semmi a világon sem tarthatná vissza falujuknak kraal földkénti látogatásától.

Haza térve elfelejtik a kényelmes szobát, jó ételt, ruházatot és alacsony mékha-

15-ig közvetlenül a cs. és kir. birodalmi hadügyminiszteriumnál Bécsben nyújthatók be. A vállalkozási szerződési tervezet részletei a kereskedelmi és iparkamara irodájában délelőtt 9—12 délután 2-től 5-óráig naponta megtekinthetők. Debreczen 1879. október 21-én. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Napi hírek.

Általános kihallgatást adott tegnapelőtt Ö Felsége ős Buda varában. Kihallgatásra igen sokan jelentek, közel százan s az a tarka csoport, mely az előtérben helyet foglalt, a magyar társadalmat képviselte az országbíróktól, főuraktól le a kétkoztós kisbírókig és földmivelők.

Rendkívüli közgyűlés. A ma reggel 9 órakor tartott rendkívüli városi közgyűlésen a következő határozatok hoztak. 1. Az aszfalt szegélyezésének ügyében egyhangúlag elhatározottat, hogy az aszfalt a mauthauseni gránittal szegélyeztessék; e márvány f. méterenként 8 frba kerül. — 2. Az 1880-iki erdővágásra vonatkozólag elhatározottat, hogy az 1880. évi polgári föllelmény gombolyó fákban méter öleknént 3 frjtával állapították meg. — 3. Kihirdetett egy orvosi oklevél. — Ezzel a gyűlés 11 óra tájban véget ért.

A járványos betegségekben elhaltakból tegnap harmat tet ek a bizottság új rendelete szerint azonnal koporsóba, leszegeltettek és az eddigi szokástól eltérőleg másnap eltemetettek.

Az aszfalt meg mindig csak nagyon lassan halad előre. Tegnap egy ur majdnem áldozata lett e hanyagságnak. A sok gödrök egyikében elbukott, s vesztélyesen megsebesítette magát. Na dehát az idő jobbra fordul, és most lehet remélnünk, hogy az aszfalt-törzés végre be fog fejezteni.

Dallos Janos színtársulatunk derék opera énekes, mint örömmel értesültek már annyira felgyógyult betegségből (diphtheritis) hogy legközelebb már fel is léphet.

Elfogott tolvaj. Ismét elfogtak tolvajt, ki a mult hóban a péterfal 816. sz. Barscai házánál egy hét alatt két tolvajlást vitt végbe.

Esküvő. Weisz Levi és Weisz K a h a r i n a helyb; nagy kereskedők gyermekei ma délután 3 órakor tartották esküvő-jüket a helyb; izr: imaházban. Az esküvőn igen nagy számú és díszes közönség volt jelen.

Az új bor nem nyugszik. Egy embert annyira beragotott az olcsó új bor, hogy haza menve az Ondódrá, teherben levő sógor-asszonyát kíméltelen földhoz vágta s összevissza verte. Sőt ezzel nem elégedett meg, hanem feleségét a keze ügyébe esett fejze nyelével egy párszor úgy fültölvön ütötte, hogy az egy páncip megcsúszni látszék. A hős atyáit a dutyiban józanították ki.

Új heti lap indul meg városunkban. Péter Gabor a „Debreczen“ volt szerkesztője indítja meg a jövő hó másodikától kezdve. A kis heti lap tisztán társadalmi lesz, és különösen a helybeli ipar érdekét karolja fel. Óhajtuk hogy a kis lap, mely igen olcsó lesz, hosszú életű legyen, s hivatásának megfelelően. A buzgó szerkesztő e térer hasznosabb szolgálatokat tehet mint a meddő politikálással.

Hatalos ítélet Szabó Lajos sókegyény katona, a helyb. gyalogezredtől ki, mint annak idején jelentették, a Haláp vasuti ind. házában a pénztárnokot meggyilkolta, a pénztárt pedig kirabolta, golyó általi halálra ítéltetett. Az ítélet hir szerint nem sokára végrehajtatik.

Színházunk holnap ismét a közkedvességű lett kintűn operette „Boccaccio“ kerül színe. Azt hiszük, hogy a harmadik előadás ép úgy megtölti a színházat, mint az első kettő.

Találtatott Az utcán 4 drb részvény találtatott, tulajdonosa a városháznál levő kapitányi hivatalon át veheti.

alaku viskójukba bujnak s itt a tűz köré telepedve, dohányoznak, tubákolnak vagy tegebről főzött sör felét isznak, a mely sűrű és hasonlít a csokoládéhoz.

A lányok a szülők által igen korán adnak el férfiaknak s szépségük vagy egészségük szerint több vagy kevesebb tehénért.

Némely kaffer 25 feleséget is bír, helyesebben mon va 25 lüengedelmes rabszolgánót, a kik általánul dolgoznak jószágon. Gyakran egy szál kaffer nyolczvan gyermeket nevez sajátjának.

A „kraalok“ nagy részt egy-két tuczt kunyhóból állanak és a nők által építettnek, nagy mékások alakjában a domb aljokon. Teher hordó férfium ltható, ha csak nem áll a fehérek szolgálatában.

Ha az „iduna“ vagy törzs főnök faluját elhagyja, rendszeren ócska katona ruhát vesz magára; nyomorult alacsony gebét nyargal és csak a nagy lábujj hegyét dugja a kenyeibe, fejét pedig lebetűgő „gampal“ azaz egy öreg rongyos esernyővel fedi.

Utánna nagy komolyan ballagnak a „kraal“hoz tartozó családok, vékony bötöt hordva kezükben és lépést tartva a lassan ügötő lovakkal. Azok mögött a nők lépdelnek, nehéz terhekkel fejkön, de azért bámulatos szép testtartással. (Végo köv.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tarczája

A zulu-kaffer ország és lakói.

Az angolok hadjárata a zulu kafferek ellen, dél Afrikán k ama részére vonta a művelt világ figyelmét, a mely, bár európaiak is lakják, oly kevésbé ismeretes náunk, hogy nem lesz érdektelen ez országról egyet-mást közölni.

Ismereteseinket a nemreg megjelent könyvből merítjük, melyb n egy magasabb rangú angol kormányhivatalnok neje, Lady Barker rakta le egy év alatt Afrika déli részében gyűjtött tapasztalatait.

Nevezett hölgy igen elfogulatlanul ítélt s társadalmi állásánál fogva leginkább volt hivata a zulu földön divó szokásokkal megismerkedni.

Az országon domblánczok vonulnak végig, a melyek beláthatatlan hullámszám emelkednek egymás mögött örök monotonianban.

A dombok nyáron kemény hosszú füvel és kelleme virágokkal vannak fűdve, de télen teljesen hiányozván az eső, fűgések pusztítják, minden vegetáció elenyészik, csak rideg vörös homokföld látható.

Napokig utazhatunk, anélkül, hogy a vörös sivatár földben, zöld óztra bukkannánk; erdő és bokor egészen hiányzik s a néhány

nagyobb folyó és kisebb vizárkok, a nyáron felhőszakadáshoz hasonló zápor esőktől kiáradnak, télben pedig kiszáradnak.*) Az utók nyáron feneketlen posványok s télen gyakran három láb magas vörös homokkal vannak ellepve, mely a szél által sodortatva, áthatlan felhőképt vonul át az országon. A járhatlan utakon 20—30 ókor által vontatott járóművek nagy ügygyel bajl l közevítettik a közlekedést a kikötő városok és az ország belseje között, a mely azonban a tél beálltával csaknem teljesen megszűnik.

A telepítvények közül a gyepek egészen kiirtatik, mert igen tartanak a kigyók s egyéb férgek és a fűgéstől.

Többnyire csak néhány kék gummita nyújt árnyékot az ültetvényes házaknak, melyek a bevándorlottak restsége miatt igen elhanyagoltak.

Gyakran hiányzanak a legszükségesebb élelmi szerek, élnnyira, hogy tej, vaj, tojás, hus csaknem megfizethetetlen árakért és rossz minőségben vehető, azért sokféle Angolországból is hozatik.

Az éghajlat nem épen egészségtelen, de a közvetlen átmenetek miatt nehezen viselhető el és a legnagyobb mérvben ingerli az idegeket.

A levegő annyira változó, hogy egy és ugyanazon a napon a legkönyebb kabát meleg és a legvastagabb köpeny könnyű lesz.

*) Az afrikai naptár szerint az ősz februárban, a tavasz augusztusban kezdődik.

Az éjszakák kemény hidegek, de csakhamar meleg szél kelekkezik, mely az ország belsejében lévő forró sivatagokról és a lázas partvidékekről leng át. E szélk köhő meltségű lehetne majd minden mozgást lehetetlenné és a gondolkozást fáradtsárossá teszi.

Ilyenek körülbelül az ország bajai, melyeket lady Barker rajzol.

Kiváló kellemé ez országnak a sok fereg. Sohase szabad a fűben járni, mert mindig közevítettatjuk, hogy kigyóra lépünk és a testet azonnal ártalmas borsó nagyságú kullancsok lepik el, melyek a bőrbé harapozva, tele szíjják magukat. Kuttyák, lovak, okrók stb. tele vannak az ily állatokkal és ezen gyakran el is vesznek.

Ep oly szomorú alakban mutatja be lady Barker az európai kolonistákat, mint az országot. Ók felnek a munkától és csak a kaffereket akarják arra használni és töredéknek belőlök minél több hasznót hazni, a kik viszont ellenszegülnek s így örökösen surlódnak egymás között. Azért a kolonisták, ha husz estendeig is lakják az országot s körülöttök egész nemzedék is nőtt már fel, semmivel sem bírnak, habár bevándorlásuk idejében 5 shillingért, vagyis körülbelül 3 frtert volt kapható a téhen.

Az ország öslakói a kafferek, igen szép emberfaj. Karcsu tagjai gyönyörű fogai vannak és sugár testtartással, könnyű léptekkel járnak, de ama lomha, kényelmes magatartással, mely a vad emberek sajátja.

Halalozas. Mint fajdalommal értesülünk városunk egyik kitünő iparos...

Szineszeti közlönyt indit meg Kassán Báthory R. Mihály. E közlöny a vidéki színeszet érdekei megóvását tűzte ki célul.

Egy kassierne, mint erényhős. Egy helybeli kavéház kirkatánál (érsd buffet) történt, hogy egy fiatal ember a kirkat tartalmának (művelvény cassierne) nagyban udvarolagott.

Aggházy Károly és Huber Jenő nagy sikerrel arcképeket íj, Csáthy Károly könyvkérésében a kirkatban láthatók.

A ki a cigányokkal poffal fizet. Egy paraszt legény mutatott tegnapi egy korcsmában, Virágos kedvében volt a buzata a cigányokkal s mikor ezek már megutálták a sok buza-vonát és egy pár hatost kérték farsádgukert a mi legényünk vitézkedni kezdett...

A király és a királyi páholy a lovversenyterén. Midőn vasárnap a lovverseny után a királyt a királyi páholy kísérték, a beállított szürkeket és a lépések célszerűen kezelték...

Dóczy Lajos esküvője. Bécsben, a seibenstätteni zsinagógában hétfőn délelőtt 11-kor tartotta esküvőjét Dóczy Lajos udvari tanácsos a „Csók” gemliss szerzője Mayer Ilonával.

Soldos Sándor tegnap előtt lovagolt próbat a cirksuszban, első fellépése alkalmával csúrtörőn lesz.

Borzaszt szelvéz dühögött szombat éjjel Kassán. Mar délután kemény havazás állott be, mely estig a házak feleleit egy féllány magasságú hóréteggel borította be.

Lauka ünnepe. Az irók és művészek tartsága a jubileum alkalmából nov. 8-án tartja díszelőzést a „Hungaria” első emeleti termében.

Hányan vannak a zsidók? A zsidók közt a kereszténységet terjesztő berlini társulat 56-ik évi jelentése szerint a zsidó faj száma körülbelül oly nagy, a minő David király idejében volt...

Legmagasabb életkort értek el: Schröter szerint Zoubia Borbála (1800 130 éves korában) Ratiborban, Wunder György Salzburgban (1761, 136 éves k.) Essingham J. Cornwallisban (1757, 144 k.) Drakendóniában (1773, 143 éves k.) Parre T. Londonban (1635, 152 k.) Surrington Josef, Borgeu, Norvégia (1797, 160 k.) Jenkins H. Yorksireben (1670, 169 k.) Czartan P. tracz. — Kötrosben Beigrad mellett (1724, 185 k.) — Ez utóbbról azt mondják az akkori horoszi utasok: „Kévs napja halála előtt botra támaszkodva körül járt és alamszánt gyutott; szemé kissé verejtek voltak, de mégis látott azokkal kevés világszágot; haja és szakállá hasonlított a kényerpenéshez, zöldsé fehér volt, néhány foga is maradt meg. Az akkor meg élő fia 95-ik élet töltötte be.

Élelmes gazember. Egy bécsi ember elvesztette a kutyáját. A jámbor német nagyon sopánkodott felette, mert hiszen tudjuk a magyar példasóból, hogy „... nem ember a nyém kutya nélkül.” Belátván azonban, hogy a sopánkodással nem segít a dolgon, vesztését a lapokban is kihirdette. S csakugyan másnap jelentkezett is nála egy becsületes „hausknecht”-nek atöltözött gazember e szakkal: „Hozassa el a kutyáját N. N. könyvvezetőtől enél és enné a társulatnál (ezzel egy jó hírű társaság nevé mondani), N. N. ur nem követel jutalmat, de én kérek egy kis borravalót”. Persze adtak neki bőven, a szobalány pedig meleg kendővel s esernyővel elküldte a kedvezőt. A szobalány a leg-buszusabb hangulatban lette a könyvvezető urat, a ki azt hitte, hogy éjszakán át sinter lett belőle, mert már épen a 12-dik küldött követelt rajta elvesztett kutyákat. A gazember pedig kétségkívül ugyanannyi borravalót dugott zsebre. A kutyákra természetesen mind-egdig nem akadtak rá.

Elefánt, mint tanu. London egyik külvárosában bekerített helyen egy nubiai társaság tartott előadásokat s mutatóványokat állatsegregtelvel. Sokan mentek be nézni az afrikai állatokhoz, még többen állottak körül a deszkakerítést, hogy annak hasadékaik bekandikáljanak. Mr. Palmer a legokosabb volt; ohajgának. Mr. Palmer a legokosabb volt; ohajgának. Mr. Palmer a legokosabb volt; ohajgának.

Husárk megállapitva s bejelentve 1879 okt. 22-től 29-ig következők: 40 kr Rác Rácz Lajosnál pfa-utczán, Rác Jánosnál Rózsátnál 6. sz. Egyháztér 345 sz. a. 42 kr. Fürst Mátyásnál csapó-utca 10. hatvan-utca 2335. sz. a. 44 kr. Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442. varga-utca 2238. sz. a. Nagy Mihálynál csapó-utca 794. sz. a. Rác Györgynél csegéd-utca 2599., varad-utca 2121., Rózsátnál 6. sz. a. s végre Szentessi Istvánnál sz. anna utca 2256. sz. a. Minden többi megszárszékben pedig 46 kr. Debreczen, 1879. október 21-kén. Debreczen város kapitányihivatala.

Tutti-frutti. Mennyi sörít isznak a bajorkor? Egy statisztikai kimutatás szerint 1878-ban egy személyre Würzburgban 280, Nürnbergben 317, Donauwörthben 376, Erlangenben 400, Augsburgban 445, Ingolstadtban 521 és Münchenben 566 liter sör esett.

Színház. Tegnep Gounod szép operája a „FAUST” került színpadra. Az előadás igen sikerült volt. Dálnoky „Faust” szerepében gyönyörű lyrai tenor hangjával elragadta a közönséget; Dálnoky Gretchen nem kevésbé sikerült volt. Töröknek „Mephisto” egyik legjobb szerepe s ebben méltán tapsolták meg. Molnár Erzsébet szerepét énekelte ügyesen és ahhoz képest, hogy e szerepet már anynyi kitünő művésznőktől hallotta közönségünk, meglehetőleg elégedve az elért sikerrel.

Közgazdaság. Övszer az üszög ellen. A múlt 1878-dik évben általános panaszok volt a gazdáknak, hogy üszögös a buzájok és már 78 ószén alig vetett vala-ára való gazda úgy buzát, hogy legalább egyrészt be ne oltsa összehasonlítás kedvéért, melyekben lesz több üszög, az oltott vagy oltatlan magról termett buzában-e? Es ha kérjük, hogy mi volt az eredmény, többnyire azt a választ kapjuk, hogy volt mindenkiben kisebb-nagyobb mértékben; s így a gazdák azon része, kik a nélkül is restelnek ilyen aprólékos dolgokkal bízni, mint a buza beoltása, könnyen jönnek arra a gondolatra, hogy egyre meggye. E gondolattól sehog sem tudnak megszabadulni, tehát nem oltanak, nem veszik magoknak azt a fáradságot sem, hogy egy kissé gondolkozzanak, ugyan elegendő gondallal, jól oltották-e buza-jokat, vagy nem idezte-e más körülmények elő az üszökdést?

Nincs szándékomb az üszög e-méletében bocsátkozni, egyedül annyit akarok róla megjegyezni, hogy nézetem szerint ha fejlődésére megvannak a kedvező körülmények, akkor tömegesen áll elő és kártékonyasága által nagyon is szemétkézik, míg ellenkező esetben észre sem vesszük, úgy, mint egy pár meleg eső után a gombák mihárdja, vagy egy egész tisztának hitt szántóföldön a gyomok különféle fajai tűnnek elő; ki vetette őket? Evekig át nem mutatkozott ez vagy az a faj, várt, míg életfeltételének elért a kedvező körülmény. Nekünk gazdáknak az a fő feladatunk, lehetőleg akadályozni fejlődését, megelhetését, terjedését; mit elérhetünk a beoltás által nagyrésztben, ha jól végeztük. En egy általam kitünő sikerrel alkalmazott oltási módot ajánlok gazdátársaimnak; ügymint: 100 kiló buzához veendő 28 decagram kékkő; (réz vitriol), ezt nagyjából megtoretjük és 1 1/2 liter forró vízben felolvasztjuk, ezt megzaporítjuk annyi hideg vízzel, hogy rántave 100 kgr. buzára, minden egyes szem megnevevesztődjék; a mint ez megtörtént, porrázott oltatlan” meszet rostánuk a buzára folytonos lapátolás közben, míg azt teljesen fel nem szárítja, megjegyzendő olyan méssz, mely már magától elmállott, nem használándó, mert nincs semmi ereje és egészen hatástalan. Ezt azért luttam jónak megemlíteni, mert sokan vannak azon boldog hitben, ha bemeszeltek buzájukat akár oltott, akár elmállott meszszel, már akkor eleget tettek arra, hogy üszögjök ne legyen.

A fertirt módok való oltás bizonyult be legsikeresebbnek; de ha friss trágyázott földbe

ép oly kevés szándéka volt a ponyt megjelteni, mint most a bírót. Bíró védőhöz: Mondotta önének? Védő: Fajdalom nem értem a nyelvet. Bíró: Ugy meutsege nem fogadható el. Végre a felek 34 font kárterítésben kiegyeztek s a bíró így végzé be a pört: Miután a felek kiegyeztek a fovádlott pedig a törvénszék előtt megjelent — bocsánatot kért, az ügy el van intézve.

Sport. A pesti ösi lovverseny második napjára sem kedvezett eléggé az idő. Az e-só, mely egész a verseny kezdetéig folyást esett, sok embert visszatartott az érdekes sportlátvány élvezetétől.

A futtatás a 2000 forintos „Kladrubi dijj”-jal kezdődött s öt versenytárs mellett első lett a General Hope-szövetség „Merénye” A verseny ez s dijj 500 drb tizfrankos aranyért három lö küzdött s nyert a leg-könyvebben tiz lö hozszal a Blaskovics Ernő „Kincsem”-ja, mely e versenyben már öt-venegyedik győzelmet aratta.

Az „Import dijj” 1000 frt-ért szintén három lö indult s győzött szépen két hozszal a Blaskovics Ernő „Bankár”-ja. A handiicap ezer forintért ötven pályázatot s első lett (egy fejjel nyerve) a Baltazzi Arisztid „Nil Desperandum.” A „gátverseny” 200 (tiz frankos) aranyat tevő állandjárt négy lö mérkőzött s nyert igen szépen a gróf Esterházy Mihály „Hilarius”-a, másodiknak a gróf Esterházy Miklós „Kenne Dich”-je érkezett be, csak-hogy lovas nélkül, mert az utolsó sörényfél vezényelője (Hanreich) leestett s így a második lö kettős tételre (200 forint) a Beniczky Gábor „Wild Youth”-ja tette magát érdemessé.

Legujabb London okt. 21. A „Reuter-ügynökség” felhatalmazást nyert azon hír megczafolására, hogy az oroszok megszállták Mervet E hir merő koholmány. London okt. 21. Indióból több forrásból érkezett tudósítások alapján bizonyosnak tekinthető, hogy a teke-turkomanok teljesen megverték az oroszokat. Az utóbbiak a Kaspi tengr felé vonultak vissza s valószínűleg a téli idoszakot is ott töltik.

Felolias szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vértési Arnold. 4824. szám.

Építési árlejtési hirdetmény. Ért-Mihályfalván a m. kir. kincstár tulajdonát képező telepen egy 1879. évi november hó végéig foganatosítandó 287 1/2 öl hosszú palánk deszkakerítés felállításának biztosítása iránt h. hó 14-én 58691. sz. a. kelt m. kir. pénzügyminiszteri rendelet alapján ezennel pályázatot hirdetett ki.

A 237 1/2 öl hosszúságban előállítandó új deszkakerítésre nézve a kiküldési ár folyó ölenként hat (6) forintban állapított meg, e szerint az összes árcsunka a la-nyag előállításával együtt 1723 frt 80 krajnanyozóvók elö.

Ezen új deszkakerítés kiállításának biztosítása iránt folyó évi október hó 28-án alulirt felügyelőségnek versenytárgyalás fog tartatni, hol az előirt kellekkel ellátott írásbeli ajánlatok a fenti napon déli 12 óráig elfogadhatók. A többi részletes határozmányok és szerződési feltételek, valamint az előmereklet költségetveket a hivatalos órák alatt ezen királyi dohánybevaltó felügyelőségél megtekinthetők. M. kir. dohánybevaltó felügyelőség Debreczenben, 1879. okt. hó 18-án. Kiss.

THE SINGER MANUFACT. COMP. NEW-YORK. A világ legnagyobb varrógép gyára. Az eredeti Singer varrógépek. Az eredeti Singer varrógépek. Az eredeti Singer varrógépek. Az eredeti Singer varrógépek. Az eredeti Singer varrógépek.

Részvételre meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsjáték nyeremény-esélyeiben, melyben 8 mill. 940 000 b. márkát 1879. évi decz. 10-től 1880. május 14-ig hirtosan nyerni kell.

Kunz József és Társa DEBRECZEN. A n. é. közönség szives figyelmébe ajánljuk az ösi és teli idényre dűsan berendezett raktárunkat, különösen pedig: kitünő minőségű vásznakat, saját gyártmányú kész fehérneműeket, minden faj asztalneműeket és a legujabb kávé-készleteket nagyválasztékban; szőnyeg és bútor kelméket, úgyszintén az azokhoz szükséges diszszinór és bojtokat, legelső gyártmányú csipke és mouslin függöny-kelméket, a legujabb divatú minden fajú női ruha-kelméket, és azokhoz való diszitéseket.

Nevelőnői állás KERESTETIK. Egy jó bizonyítványokkal bíró s több év óta tanítással foglalkozó, okleveles evang. tanító, mint nevelő s egy előkelő családnál állomást keres. A népiskola tantárgyain kívül a zongora, német s francia nyelv és kézi munka tanításban a legalaposabb készséggel bír. Ertekezhetni a „Debreczeni Ellenör” kiadóhivatalában. (337 5-6)

Dr. Tihanyi Sámuel orvos, sebész, szülész, szemész-tudor, fül-orvos, a bécsi közkórház v. másodorvosa. Rendel 11-12 és 2-3 Debreczen, nagy-csaputca Hajduház szegletén íj. Csáthy Károly könyvkérésedése felett. (324 10-20)